

6. Trh práce

Trh práce letos ožíval. Pokračoval odvětvově diferencovaný růst zaměstnanosti. Mzdový růst ve 2. čtvrtletí významně zrychlil.

Posílení výkonu ekonomiky se letos stále více propisuje i do trhu práce. Růst zaměstnanosti zrychlil, jeho těžiště však stále spočívalo ve službách, které těžily z rostoucí tuzemské poptávky. Ve zvýšené míře pokračoval příliv pracovníků ze zahraničí. Očekávání v oblasti zaměstnanosti se na jaře zlepšila a následně stabilizovala, pozitivní posun byl patrný v obchodu i stavebnictví. Míra nezaměstnanosti se mírně zvýšila, hlavně vlivem horší pozice mužů. Nabídka volných pracovních míst se významněji nezvyšovala. Meziroční růst nominálních mezd se ve 2. čtvrtletí významně zrychlil. Při stabilizaci cenové hladiny v ekonomice pokračoval svižný růst reálných mezd, jenž byl opět patrný ve všech hlavních odvětvích. Kupní síla hrubých zaměstnaneckých výdělků ovšem stále plně nedosahovala úrovně z roku 2019.

Tempo růstu zaměstnanosti se zvyšovalo. Absolutní počet pracujících v Česku se během letošního roku opět posunul na historické maximum.

Tempo růstu zaměstnanosti se letos zvyšovalo. Zatímco ještě ve druhé polovině loňského roku i přes velmi mírně posilující výkon ekonomiky celková zaměstnanost¹ mezikvartálně pouze stagnovala, v 1. čtvrtletí 2025 se zvýšila o 0,4 % a v následujícím období o 0,5 %. Na tomto oživení se podílela některá odvětví služeb (zejména váhově významné uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství), ale rovněž průmysl, kde se situace částečně stabilizovala a ve 2. čtvrtletí se zde počet pracovníků mezikvartálně již nesnižoval. Celková zaměstnanost v ekonomice tak aktuálně dosáhla rekordních 5,51 mil. osob a ve srovnání s maximální hodnotou z období poslední konjunktury (4. čtvrtletí 2018) byla vyšší o 2,5 % (+134 tis.), z rozhodující části zásluhou rozvoje veřejných služeb².

Těžiště růstu zaměstnanosti spočívalo nadále ve veřejných službách.

Za 1. pololetí 2025 celková zaměstnanost narostla meziročně o rovné 1 %³. Podíleli se na tom téměř výhradně zaměstnanci, kterých přibýlo 55 tis. Počet sebezaměstnaných spíše stagnoval (v samotném 2. čtvrtletí se dokonce mírně snížil, poprvé za poslední čtyři roky). Z pohledu odvětví byly nadále pro celkovou dynamiku zaměstnanosti v ekonomice určující veřejné služby⁴, kde letos růst mírně zrychlil (na rovná 2 %). Tyto služby reagovaly na vysokou poptávku spojenou s dlouhodobějšími změnami ve věkové skladbě populace (v oblasti vzdělávání, zdravotní a sociální péče). Relativně nejvíce se ale zvýšila zaměstnanost v malém odvětví činnosti oblasti nemovitostí (+5,6 %), kde přibýlo jak zaměstnanců, tak sebezaměstnaných. To platí i pro profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (+1,4 %), jež soustřeďují zejména specialisty poskytující vyspělé služby převážně pro podnikovou sféru. Stále více se rozvíjely ostatní činnosti služeb⁵, kde letos přibýlo 3,7 % pracovníků a zaměstnanost v tomto odvětví, silně poznamenaném protipandemickými restrikcemi, tak poprvé překonala úroveň z předkrizového roku 2019. V uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství přetrvával mírnější růst (+1,1 %). Na jedné straně se dařilo obchodu a aktivitám navázaným na cestovní ruch, současně však ubývala pracovní místa v dopravě

Dařilo se i oblasti nemovitostí a vyspělejší podnikovým službám, kde přibýlo zaměstnanců i sebezaměstnaných.

V peněžnictví a pojišťovnictví, stejně jako v oblasti ICT, letos pracovníků nepřibývalo a počty

¹ Údaje o zaměstnanosti vycházejí z pojetí národních účtů. Jsou vyjádřeny ve fyzických osobách a očištěny o sezónní vlivy. Na rozdíl od údajů z podnikové statistiky či z výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) zahrnují např. i odhad vlivu šedé ekonomiky.

² V odvětví veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a sociální péče bylo letos ve 2. čtvrtletí ve srovnání s koncem roku 2018 zaměstnáno o 11 % (+114 tis.) osob více. Významný vliv mělo rovněž navýšení ve stavebnictví (+9 %), informačních a komunikačních činnostech (+16 %), profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (+6 %) a též v oblasti nemovitostí.

³ Na rozdíl od loňského roku se tak tuzemská zaměstnanost zvyšovala rychleji než v EU, kde v 1. pololetí činil její růst 0,4 %. V Unii (i eurozóně) v kontrastu s trendem v Česku navíc zpomalilo aktuální tempo růstu zaměstnanosti. Podobně jako v tuzemsku zde dochází k rozšiřování pracovních míst výhradně jen ve stavebnictví (+0,6 %) a službách – relativně nejvíce v oblasti nemovitostí (+3,9 %), peněžnictví a pojišťovnictví (+1,6 %) a také v odvětvích s významnou rolí státu (+1,3 %). Pracovníků naopak ubývá ve zpracovatelském průmyslu (–0,8 %), kde se situace spíše zhoršuje, což platí i pro primární sektor (–4,6 %). Z jednotlivých států vzrostl celkový počet pracovníků nejvíce na Maltě (+3,8 %) a v Irsku (+2,8 %), z významných ekonomik hlavně ve Španělsku (+2,8 %) a v Itálii (+1,4 %). K poklesu naopak došlo ve třetině členských zemí – především Rumunsku (–4,4 %), Lotyšsku (–1,7 %), Estonsku (–1,0 %) a Finsku (–0,8 %), k drobnému poklesu došlo ve Francii a Polsku. V Německu letos zaměstnanost stagnovala (stejně jako po většinu loňského roku), z toho ve zpracovatelském průmyslu došlo k úbytku o rovná 2 % (nejhlubšímu za poslední čtyři roky). Ani z mezikvartálních temp nebyly v této největší evropské ekonomice patrné náznaky oživení (celková zaměstnanost dále stagnovala a v průmyslu pokračoval úbytek pracovních míst).

⁴ Pro zjednodušení zahrnují odvětví Veřejná správa a obrana, Vzdělávání, Zdravotní a sociální péče.

⁵ Ty zahrnují vedle kulturních, zábavních a rekreačních činností např. různé služby pro domácnosti (opravy výrobků, kadeřnické a kosmetické činnosti aj.). Zaměstnanost je v tomto odvětví tvořená z více než třetiny drobnými podnikateli.



sebezaměstnaných zde dokonce klesaly.

a skladování, což souviselo s přetrvávající slabou dynamikou výkonu v průmyslu. V okruhu nejvyspělejších služeb zařazených do kvartérního sektoru ekonomiky roste v posledních čtvrtletích celková zaměstnanost jen slabě – v oblasti ICT se letos počet pracovníků meziročně dokonce mírně snížil (o 0,6 %), šlo o první pokles za pololetí od roku 2012. Projevil se v něm zejména úbytek sebezaměstnaných. V peněžnictví a pojišťovnictví zůstal počet pracovníků na úrovni loňského 1. pololetí, neboť úbytek stavu sebezaměstnaných byl kompenzován mírným oživením u zaměstnanců⁶.

Ve stavebnictví růst zaměstnanosti zrychlil i díky posílení role drobných podnikatelů.

Z tradičních odvětví hmotné výroby se letos dařilo jen stavebnictví, kde za bezmála 2% růstem zaměstnanosti stáli také drobní podnikatelé. Naopak ve zpracovatelském průmyslu pracovníků meziročně ubývá již čtvrtý rok v řadě. Letošní pokles je zde však relativně mírnější (–0,5 %), stejně jak loni se však na něm podíleli zaměstnanci i sebezaměstnaní. Potíže s odbytem zboží, nejistota nejbližšího vývoje v mezinárodních obchodních vztazích, jakož i přetrvávající nákladové tlaky související hlavně s energetickou náročností výroby zatím neposkytují větší prostor pro růst nových pracovních míst. V ostatním průmyslu byla situace trochu příznivější, neboť mírný růst zaměstnanosti v energetice, vodním a odpadovém hospodářství stačil kompenzovat prohlubující se útlum v relativně malém oboru těžby a dobývání. Zaměstnanost zde tak fakticky stagnovala čtvrtým rokem v řadě. V odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství se celkový počet pracovníků nadále významně neměnil, po dvou letech zde však došlo k oživení v kategorii sebezaměstnaných.

Počet odpracovaných hodin se zvyšoval rychleji než fyzický počet pracovníků.

Celkový počet odpracovaných hodin⁷ v ekonomice se letos v 1. pololetí meziročně zvýšil o 1,7 %. Podobně jako v předchozích letech (od ústupu pandemie covidu-19) se zvyšoval rychleji než počet zaměstnaných (ve fyzických osobách). Rychlejší růst odpracovaných hodin proti zaměstnaným osobám je letos patrný u zaměstnanců i sebezaměstnaných. Celkově je letos, stejně jako loni, viditelný zejména v primárním a sekundárním sektoru ekonomiky, což může souviset také s nedostatkem manuálních kvalifikovaných i méně kvalifikovaných pracovníků na trhu. Projevil se rovněž fakt, že v posledních letech přibývá pracujících s dvěma a více zaměstnáními. Ve srovnání s 1. pololetím 2019 byl letos počet odpracovaných hodin v ekonomice vyšší o 3,5 %, z toho u sebezaměstnaných o 5,2 %⁸.

Růst produktivity práce se obnovil. Patrný byl letos ve většině hlavních odvětví.

Zrychlení výkonu ekonomiky vedlo letos i při relativně významném růstu odpracovaných hodin k posilování produktivity práce. Hodinová produktivita⁹ se v 1. pololetí meziročně zvýšila o 0,8 % a rostla tak poprvé od roku 2021. Nejvíce se zvýšila v oblasti ICT (+8,2 %), svižně rostla i ve finančnictví, stavebnictví či nezpracovatelských průmyslových oborech. Snižovala se pouze ve veřejných službách, v oblastech nemovitostí a v primárním sektoru. K pozitivnímu obratu došlo také u produktivity vyjádřené na pracovníka (ve fyzických osobách), která se meziročně mírně zvýšila již ve 2. pololetí 2024.

Počet cizinců v zaměstnaneckém postavení vystoupal na rekordních 892 tis. Jejich přírůstek byl stále tažen hlavně občany Ukrajiny.

Dlouhodobě nízká zásoba volných pracovních sil v Česku (vlivem demografického stárnutí i nízké porodnosti) spolu se silícím tlakem firem na optimalizaci výrobních nákladů nadále stimulovaly rostoucí poptávku tuzemských zaměstnavatelů po pracovnících ze zahraničí. Snadnějšímu zaměstnávání cizinců pomáhají legislativní změny snižující administrativní náročnost v této oblasti. To se týká jak ukrajinských

⁶ V dlouhodobějším pohledu jsou však trendy v obou hlavních skupinách pracovníků opačné. Počet zaměstnaneckých míst v souvislosti s rychlým rozvojem digitalizace ubývá, naopak stavy sebezaměstnaných se spíše mírně zvyšují.

⁷ Údaje vycházejí z pojetí národních účtů.

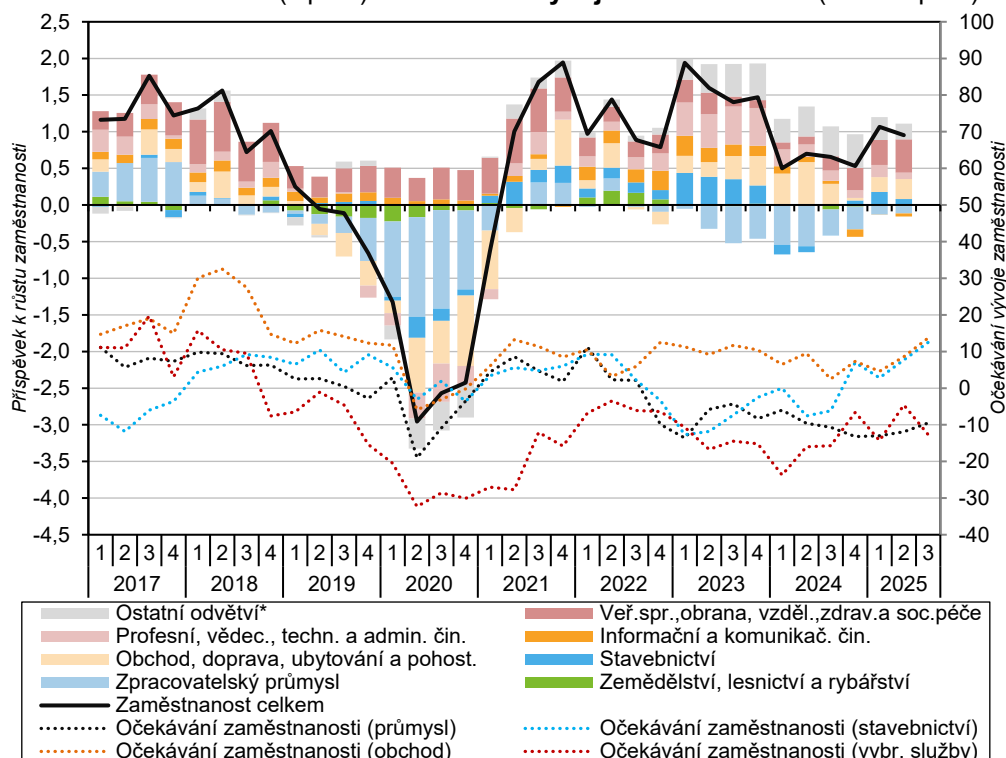
⁸ Analogické navýšení u počtu fyzických pracovníků činilo 2,6 %, z toho u sebezaměstnaných 3,4 %.

⁹ Vyjadřuje sezónně očištěné HDP ve stálých cenách na odpracovanou hodinu zaměstnanými osobami (po sezónním očištění).

Zrychlil příliv osob z některých asijských států. Počty pracovníků ze střední a východní Evropy meziročně spíše stagnovaly.

občanů¹⁰, tak i cizinců z dalších, nejen z hospodářsky méně vyspělých zemí mimo EU¹¹. Dlouhodobý příliv zahraničních pracovníků do Česka tak pokračoval. V dominantní skupině zaměstnanců jich letos na konci srpna bylo na úřadech práce registrováno rekordních 892 tis. (meziročně o 84 tis. více). Nejvíce meziročně přibýlo již tradičně občanů Ukrajiny (+46 tis. na 329 tis., z toho ženy +27 tis., na 178 tis.), dále Slovenska (+13 tis., na 223 tis.), Filipín (+4,0 tis., na 12,6 tis.) a Vietnamu (+2,5 tis., na 22 tis.). Z významnějších skupin cizinců rostl relativně svižně počet občanů Indie, Číny, Kazachstánu a Uzbekistánu (shodně mírně přes 20 %). Naopak u řady početných skupin pracovníků z chudších států střední a východní Evropy – především z Polska, Bulharska a Rumunska jejich počet téměř stagnoval, u Srbska a Turecka se mírně snižoval (do 5 %). To souvisí s postupným vyrovnáváním mzdové úrovně v tomto regionu.

Graf č. 13 Celková zaměstnanost (meziročně v %), příspěvky odvětví k meziroční změně zaměstnanosti (v p. b.) a očekávání vývoje zaměstnanosti (saldo v p. b.)



* Těžba a energetika; Peněžnictví a pojišťovnictví; Činnosti v oblasti nemovitostí; Kulturní, zábavní a rekreační činnosti.
Poznámka: Saldo očekávání vyjadřuje rozdíl v p. b. mezi kategoriemi růst versus pokles zaměstnanosti v nejbližších třech měsících. Údaje jsou sezónně očištěny a vztahují se k druhému měsíci daného čtvrtletí.
Zdroj: ČSÚ (národní účty), Eurostat (konjunkturální průzkumy).

Míra zaměstnanosti žen ve věku 15 až 64 let svižně roste. U mužů je trend opačný a ti tak ve zvýšené míře rozšiřují stavy ekonomicky neaktivních.

Výše uvedené trendy se odrazily v pokračujícím mírně posilujícím růstu míry ekonomické aktivity, který se letos, stejně jako po většinu roku 2024, propisuje převážně jen do oblasti zaměstnanosti. Míra zaměstnanosti¹² (15–64letých) dosáhla v červenci 75,8 % a meziročně vzrostla o 0,7 p. b. Zatímco u mužů se pokles postupně prohluboval (až na -1,1 p. b.), u žen je patrný opačný trend (+2,7 p. b.). Rozdíl v míře zaměstnanosti mezi pohlavími se tak rychle eliminuje (aktuálně činil 8,6 p. b., před dvěma lety 13,6 p. b.). Vývoj u žen souvisí s celkovým oživením sektoru služeb i stabilně rostoucí

¹⁰ Oprávnění k zaměstnání (pracovní povolení, zaměstnanecké či modré karty) nepotřebovaly na konci 2. čtvrtletí 2025 skoro čtyři pětiny veškerých občanů Ukrajiny (resp. 70 % mužů a 90 % žen) působících v ČR v zaměstnaneckém postavení.

¹¹ Od 1. července 2024 nově nepotřebují v Česku pracovní povolení ani zaměstnanecké karty cizinci z některých ekonomicky vyspělých zemí mimo EU (USA, Velká Británie, Kanada, Austrálie, Nový Zéland, Japonsko, Jižní Korea, Izrael a Singapur). Letos na konci srpna pracovalo z těchto zemí v Česku v zaměstnaneckém postavení 9,5 tis. osob, meziročně o 2 % více.

¹² Jedná se o údaje v novém modelu sezónního očištění – pomocí trendcyklu. Inovovaný model očištění lépe odráží změny charakteru trhu práce a sezónnosti. Obdobně je očištěna i měsíční míra nezaměstnanosti.

zaměstnaností ve veřejných službách, rozšiřováním zkrácených úvazků¹³, rostoucí vzdělaností žen¹⁴ a také dosud stále rychlejším posunem hranice důchodového věku (oproti mužům)¹⁵. Vliv může mít i pokračující propad porodnosti vedoucí k tomu, že počet žen mimo ekonomickou aktivitu (na rodičovské dovolené) klesá.

Krátkodobá očekávání podniků v oblasti zaměstnanosti opustila během léta negativní pásmo a přiblížila se dlouhodobému průměru.

Optimismus v obchodu i stavebnictví narůstal.

Nedostatek pracovníků nadále sužuje především stavební podniky.

Obecná míra nezaměstnanosti se letos začala mírně zvyšovat, hlavně u mužů.

Krátkodobá očekávání tuzemských podniků v oblasti vlastní zaměstnanosti¹⁶ se během loňského roku postupně zlepšovala. Počátek letošního roku přinesl (nejen v Česku, ale i EU či eurozóně) krátkodobé posílení negativních výhledů, které odrážely rostoucí nejistoty podnikatelů plynoucí patrně z vnějších (zahraničních) faktorů. Během 2. čtvrtletí se ovšem začaly výhledy opět mírně zlepšovat a v letním období vystoupal souhrnný indikátor očekávání zaměstnanosti v Česku na bezmála tříleté maximum (a jeho úroveň odpovídala dlouhodobému průměru). Zřetelně posilovala pozitivní očekávání v obchodu a stavebnictví, v průmyslu i službách ale setrvala bez větších změn v negativním pásmu. Dle konjunkturálního průzkumu ze srpna 2025 se předpokládalo (bez zohlednění sezónnosti) v tříměsíčním horizontu snižování počtu zaměstnanců 27 % ve službách a 15 % v průmyslu, ale ve stavebnictví i obchodě shodně jen 4 %. Naopak náborové plány byly nejzřetelnější v obchodě (17 %), stavebnictví (15 %), vybraných službách (14 %), v průmyslu očekávalo zvyšování zaměstnanosti jen 7 % firem. Stav na úrovni dílčích odvětví v rámci průmyslu i služeb se odlišoval¹⁷. Podíl podniků, pro něž představuje nedostatek pracovní síly jednu z významných růstových bariér¹⁸, byl na počátku 3. čtvrtletí tradičně nejvyšší ve stavebnictví (47 %). Opačná situace panovala v průmyslu (10 %) a ve službách (11 %). Zatímco v průmyslu se role této bariéry meziročně mírně snížila, ve stavebnictví i službách tomu bylo opačně.

I přes problémy některých (hlavně průmyslových) podniků se obecná míra nezaměstnanosti¹⁹ v posledních čtvrtletích významně nezvyšovala. Propuštěné pracovníky z některých útlumových oborů totiž dokázaly z velké míry vstřebat rozvíjející se služby. Očištěná míra nezaměstnanosti (15–64letých) činila letos v červenci 3,0 % (muži: 2,7 %, ženy: 3,3 %)²⁰, meziročně se velmi mírně zvýšila: +0,2 p. b., mírně vyšší

¹³ Dle údajů z VŠPS letos v 1. čtvrtletí praktikovalo v Česku 9,6 % všech pracujících (z toho u žen 14,6 %). Za poslední tři roky se tento podíl zvýšil o 2,7 p. b. (z toho u žen o 3,6 p. b.). Takto pracující byli nejvíce soustředěni ve veřejných službách, v případě žen také v obchodu. Přestože jsou tyto úvazky spojeny zejména s vyšší flexibilitou, část z nich není zcela dobrovolná (55 tis. žen, tj. skoro šestina z celkového počtu takto pracujících žen uvádí, že pro ně byla dostupná jen práce na kratší úvazek). Ačkoli nárůst podílu všech pracujících na zkrácený úvazek patřil v posledních třech letech v Česku v rámci EU k nejvyšším (spolu s Dánskem, kde se zvýšil o 3,3 p. b.), jejich celkové rozšíření je stále výrazně podprůměrné. Např. mezi ženami ve věku 25 až 49 let pracovalo v 1. čtvrtletí 2025 touto formou jen 13,8 %, v EU 25,9 % a v Nizozemsku 56,7 %. Na druhou stranu v rámci států, jež do Unie vstoupily až po roce 2000, měly oproti Česku vyšší podíl jen Estonsko (17,2 %) a Malta (15,8 %).

¹⁴ S rostoucí vzdělaností se obecně pojí i vyšší participace na trhu práce, zejména pak ve vyšším středním či postproduktivním věku. Dle údajů VŠPS přibýlo letos ve 2. čtvrtletí vysokoškolsky vzdělaných pracujících žen meziročně o 73 tis.

¹⁵ Tomu odpovídá i nárůst pracujících žen ve věku 60 a více let. Ten činil dle údajů VŠPS ve 2. čtvrtletí 2025 meziročně 9,6 % (+24 tis. osob).

¹⁶ Není-li uvedeno jinak, jsou dále použity sezónně očištěné údaje.

¹⁷ Převažující negativní očekávání zaměstnanosti vyjádřily podniky v mírně nadpoloviční části zpracovatelských průmyslových oborů. Nejhorší vyhlídky měly hutnictví a slévárenství, elektronický a textilní průmysl a výroba stavebních materiálů, s mírným odstupem pak strojírenský, chemický a kožedělný průmysl, ale i výroba motorových vozidel. Naopak pozitivní perspektivy zaměstnanosti přetrvávaly především ve výrobě kolejových dopravních prostředků, opravách strojů a zařízení, v menší míře v gumárenství a plastikářství, farmacii a potravinářství. Ve službách převažovala negativní očekávání ve třetině dílčích odvětví. Nejvíce byla patrná ve veterinárních činnostech, telekomunikacích, vydavatelských činnostech, peněžnictví, pozemní dopravě a v menší míře pak v reklamě, právních a účetnických činnostech, pojišťovnictví a také v malých odvětvích filmového a hudebního průmyslu a ve vodní dopravě. Naopak optimismus převládal v ubytování, informačních činnostech, vědě a výzkumu, programování, skladování a vedlejších činnostech v dopravě, bezpečnostních a pátracích činnostech a také v činnostech heren, kasin a sázkových kancelářích.

¹⁸ Podniky mohly uvést více bariér současně.

¹⁹ Není-li uvedeno jinak, vycházejí všechny údaje o mírách nezaměstnanosti z VŠPS (dle metodiky ILO) a jsou očištěny o sezónní vlivy.

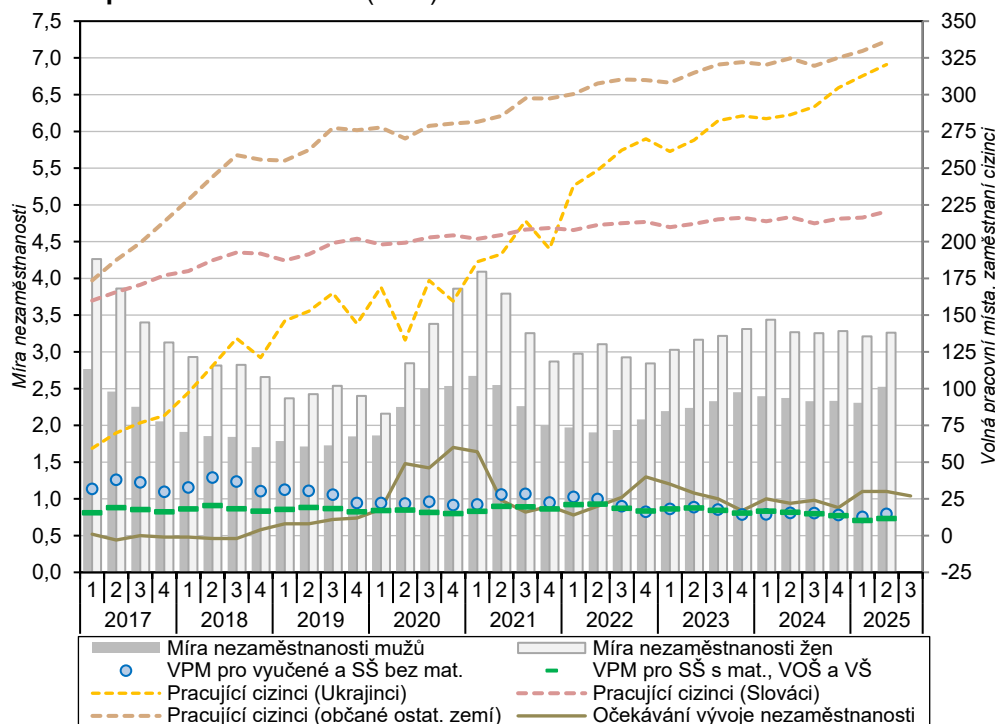
²⁰ Nízká nezaměstnanost přetrvává rovněž v EU – letos v červenci činila sezónně očištěná míra nezaměstnanosti (15–74letých) v EU 5,9 % a v eurozóně 6,2 %. Meziročně i meziměsíčně nastal v obou případech velmi mírný pokles (–0,1 p. b.), jenž byl nepatrně znatelnější u žen, což souvisí s lepšími výsledky služeb oproti průmyslu. Celková nezaměstnanost v EU je v dostupné řadě (od roku 2000) aktuálně nejnižší a proti počátku roku 2008 je příznivější zhruba o 1 p. b. (v EU i eurozóně). I přes mírný nárůst byla tuzemská nezaměstnanost (2,8 %) stále druhá nejnižší v EU (po Maltě s 2,6 %). Velmi dobrou pozici mělo i Slovinsko (2,9 %), Polsko (3,1 %) a Bulharsko (3,7 %), Nizozemsko (3,8 %) a také Německo (3,7 %), kde ovšem aktuální nezaměstnanost patřila k nejvyšším po roce 2016 (to zde potvrzují i údaje ze spolkového úřadu práce – poprvé za poslední dekádu přes 3 mil. registrovaných uchazečů o práci). Na opačném pólu se i přes meziroční zlepšení stále nacházelo zejména Španělsko (10,4 %), dále Finsko (9,9 %, kde situaci výrazně zhoršují muži: 11,1 %), Švédsko (8,9 %), Řecko (8,0 %), Francie (7,6 %) a všechny pobaltské státy (shodně okolo 7 %). Meziročně se snížila nezaměstnanost v jedenácti státech Unie – nejvíce v Řecku (o 1,8 p. b.), Slovinsku (1,2 p. b.) a Španělsku (1,1 p. b.). Řecko tak letos poprvé od jara 2011 vypadlo z tria členských států EU postižených nejvyšší obecnou mírou nezaměstnanosti. Nárůst nezaměstnanosti se vyskytl hlavně v severovýchodních státech – Finsku (+1,4 p. b.) a Dánsku (+0,7), jinde byl spíše drobný. Příznivě

Lehce přibýlo i dlouhodobě nezaměstnaných. Jejich podíl na celkové nezaměstnanosti ale zatím není příliš vysoký.

Velikost potenciální pracovní rezervy zůstávala nízká.

nárůst měli muži. Mírně se zvýšil i počet dlouhodobě nezaměstnaných – ti se na celkovém počtu lidí bez práce ve 2. čtvrtletí 2025 podíleli 31 % (to je v dlouhodobém i mezinárodním kontextu podprůměrná hodnota). Velikost potenciální pracovní rezervy (tj. ekonomicky neaktivních osob práci nehledajících, ale uvádějících ochotu pracovat) meziročně fakticky stagnovala (na necelých 83 tis. osobách)²¹ a z dlouhodobé perspektivy zůstává nízká. To sice představuje nezanedbatelný problém pro řadu zaměstnavatelů, na druhou stranu jde ovšem také o pozitivní signál naznačující, že rozsah skryté nezaměstnanosti (ve formě „úniku“ do ekonomické neaktivity) není na tuzemském pracovním trhu aktuálně významný.

Graf č. 14 Obecná míra nezaměstnanosti (v %, věk 15 až 64 let), očekávání vývoje nezaměstnanosti ze strany domácností* (v p. b.), volná pracovní místa a pracující cizinci v pozici zaměstnanců (v tis.)**



Pozn.: Míry nezaměstnanosti jsou sezónně očištěny.

VPM = pouze volná pracovní místa s délkou evidence do šesti měsíců (stav na konci čtvrtletí).

*Sezónně očištěné saldo očekávání nezaměstnanosti v nejbližších 12 měsících (rozdíl mezi procentuální četností odpovědí domácností, růst a pokles vyjádřený v procentních bodech). Vztahuje se k prostřednímu měsíci daného čtvrtletí.

**Počet cizinců v postavení zaměstnanců evidovaných na úřadech práce v ČR na konci příslušného čtvrtletí.

Zdroj: ČSÚ (VŠPS, konjunkturální průzkum), MPSV (VPM registrovaná na úřadech práce v ČR, zaměstnaní cizinci)

Registrovaných uchazečů o práci přibýlo. Jejich podíl na populaci v produktivním věku byl nejvyšší za posledních devět let.

Významnější ochlazení tuzemského pracovního trhu dosud nenaznačují ani údaje z úřadů práce (ÚP). Sezónně neočištěný podíl registrovaných uchazečů o práci na celkové populaci 15 až 64letých dosáhl letos na konci července 4,4 % (muži: 4,0 %, ženy: 4,9 %). To bylo meziročně o 0,7 p. b. více (mírný růst nezaměstnanosti probíhal nepřetržitě i po celý loňský rok, letos se meziroční tempo lehce zvyšovalo²²). V rámci července byla vyšší než aktuální nezaměstnanost naposledy v roce 2016 (5,4 %). Nezaměstnanost je v Česku tradičně výrazně regionálně diferencovaná²³.

postavení má Česko i v nezaměstnanosti mladých, neboť dlouhodobě patří do třetiny zemí Unie s nejnižší nezaměstnaností osob do 25 let. Ta letos v červenci dosahovala v EU 14,4 %, meziročně se snížila o 0,9 p. b. Nejlepší pozici drželo Německo (6,3 %), naopak vysoká nezaměstnanost mladých (přes 20 %) byla v šesti členských státech – Estonsku, Švédsku, Finsku, Rumunsku, Španělsku a Lucembursku. Meziročně se zhoršila pozice mladých na trhu práce v necelé třetině států EU – nejvíce ve Finsku.

²¹ Pouze pětina z tohoto počtu byla ovšem schopna nastoupit bezprostředně do práce. Významnou část pracovních rezerv totiž tvoří studenti a ženy na rodičovské dovolené.

²² Nynější nárůst registrovaných uchazečů o práci může souviset i s vyšší aktivitou ÚP práce v oblasti poradenství a rekvalifikací a také s flexibilnější možností kontaktu ÚP (digitálně na dálku). Nelze vyloučit, že se může projevit větší ochota i odvaha lidí měnit nevyhovující pracovní místa (např. s motivací k vyššímu výdělku i očekávaným navýšením podpory státu v případě krátkodobé nezaměstnanosti).

²³ Nejvyšší podíl nezaměstnaných (k obyvatelstvu ve věku 15-64 let) měli aktuálně muži v okrese Karviná (9,7 %) a ženy na Mostecku (11,0 %). Celková nezaměstnanost vyšší než 6 % se celkem vyskytovala v deseti okresech (náležících do krajů Moravskoslezského,

V drtivé většině okresů je patrný převis počtu uchazečů o práci nad volnými místy. Přetrvává i problém nesouladu nabídky a poptávky z pohledu kvalifikačních nároků.

ÚP evidovaly (dle nové metodiky) letos na konci července 95,6 tis.²⁴ volných míst (v zásadě jen místa s dobrou evidencí kratší než 6 měsíců), tj. o 15 % více než letos na konci ledna. Meziměsíční růst míst, související zejména s nabídkou sezónních prací, se v červenci zastavil²⁵. Nejvíce uchazečů na volné místo připadá tradičně na okres Karviná (24,4), dále Sokolov (16,5), Děčín (13,8), Hodonín (12,2), Most, Louny a Jablonec n. Nisou (shodně těsně nad 9). Naopak převis míst nad uchazeči je pouze v okresech Praha-východ a západ (0,9) a méně než 1,5 uchazeče na místo připadalo v Praze, na Mladoboleslavsku, Tachovsku a Chebsku. Vedle toho přetrvává problém strukturálního nesouladu mezi nabízenými místy a kvalifikací uchazečů o práci²⁶. Obavy lidí z růstu nezaměstnanosti (vyjádřené v rámci konjunkturálních průzkumů) letos v 1. čtvrtletí narůstaly, následně došlo ke stabilizaci. Aktuálně mírně převyšovaly dlouhodobý průměr, lehce vyšší byly v meziročním pohledu.

Meziroční růst průměrné mzdy ve 2. čtvrtletí významně zrychlil. Tato akcelerace byla patrná ve většině odvětví.

Ve 2. čtvrtletí 2025 vystoupala průměrná hrubá měsíční nominální mzda zaměstnance v národním hospodářství na 49 402. korun. Meziročně posílila o 7,8 %. Tempo růstu ve srovnání s počátkem roku (6,6 %) zrychlilo. Nejde přitom primárně o efekt nižší srovnávací základny, neboť sezónně očištěná mzda ve 2. čtvrtletí posílila mezikvartálně o vysokých 2,2 % (nejvíce za posledních pět čtvrtletí). Zrychlení meziročního tempa je letos patrné napříč většinou odvětví (intenzivněji v tržním segmentu ekonomiky, méně ve veřejných službách). To souvisí s pozvolným posilováním výkonu tuzemské ekonomiky, včetně růstu produktivity práce (evidenční počet zaměstnanců v přepočtených osobách se ve 2. čtvrtletí meziročně zvýšil jen o 0,4 %). Nelze však vyloučit, že dílčí vliv má i chování samotných zaměstnanců, kteří mohou být více motivováni ke změně pracovního místa s vidinou vyššího výdělků. V řadě odvětví přispívá k nadprůměrnému mzdovému tempu i nedostatek volných pracovníků na trhu. Na druhou stranu mzdový růst v ekonomice stále tlumila potřeba úspor v rozpočtové sféře a také vytrvale rostoucí počet zahraničních pracovníků ze „třetích zemí“. Ti často okupují nízkokvalifikované pozice a jejich výdělky tudíž zpravidla nedosahují úrovně občanů Česka.

Kupní síla průměrné mzdy roste meziročně nepřetržitě od počátku loňského roku.

Při stabilizaci vývoje spotřebitelských cen tak vystoupal růst průměrné reálné mzdy ve 2. čtvrtletí na 5,3 % (nejvíce od 1. čtvrtletí 2024, podobně platí i pro nominální tempo mzdy). Jde o růst srovnatelný s tempy z konjunkturálních let 2018 a 2019. Vlivem vysoké kumulované inflace během období energetické krize je však kupní síla současné průměrné hrubé mzdy stále nepatrně nižší než v průměru za rok 2019²⁷. Stejně jako na počátku letošního roku, i ve 2. čtvrtletí rostla alespoň minimálně kupní síla průměrných mezd ve všech hlavních odvětvích.

Absolutně i relativně si na mzdě nejvíce polepšili pracovníci v profesních, vědeckých

Souhrnný růst průměrné mzdy zakrývá tradičně velmi různorodý vývoj na úrovni jednotlivých oborů, podniků či organizací. Nadprůměrný nominální mzdový růst se letos ve 2. čtvrtletí koncentroval zejména v tržním segmentu služeb. Nejvíce vzrostly meziročně výdělky v profesních vědeckých a technických činnostech (+12,7 %), tedy

Ústeckého, Karlovarského a Jihomoravského), naopak pod 3 % byla v bezprostředním zázemí Prahy a okresech Rychnov nad Kněžnou (blízkost automobilového průmyslu) a Pelhřimov (vyšší nabídka sezónních prací). Meziročně vzrostla nezaměstnanost ve všech okresech ČR – nejvíce na Českolipsku (z 3,7 % na 5,4 %), Sokolovsku (z 5,4 % na 7,1 %) a Ostravsku (z 5,8 % na 7,1 %).

²⁴ Dle experimentální statistiky ČSÚ (šetření u podniků prováděná od roku 2020) byla ve 2. čtvrtletí 2025 nabídka tuzemských firem odhadnuta na 105 tis. volných míst (jedná se jen o místa v pracovním poměru, nejde o přechodná zaměstnání, např. různé typy dohod). Počet míst se meziročně mírně snížil o 8 % (menším tempem klesal i letos na počátku roku). Na současném poklesu nabídky se podílely hlavně primární sektor ekonomiky, stavebnictví, doprava skladování, ubytování, stravování a pohostinství a také administrativní a podpůrné činnosti. V absolutním vyjádření naopak nejvíce rostla nabídka míst v obchodu a ve vzdělávání. Nejvíce volných pozic se nacházelo v průmyslu (27 tis.), odvětvích s významnou rolí státu (27 tis.) a obchodu (14 tis.).

²⁵ Firmy omezily náborů kvůli dovoleným a nižší potřebě sezónních pracovníků. Rolí mohlo mít deštivější a chladnější letní počasí. Sektor cestovního ruchu i sezónní prodeje zaznamenaly slabší výkonnost, což dále utlumilo trh práce a poptávku po brigádnících.

²⁶ U téměř tří čtvrtin volných pracovních míst postačovalo uchazečům pouze základní vzdělání. Naopak více než třetina všech registrovaných uchazečů o práci disponuje alespoň maturitním vzděláním.

²⁷ V případě čistých výdělků promlouvá do vývoje jejich kupní síly mírné zvýšení daňového zatížení práce vlivem znovuzavedení zaměstnaneckých odvodů na nemocenské pojištění (celkový odvod sociálního pojištění za zaměstnance se zvýšil z 6,5 % na 7,1 %), jež bylo schváleno v rámci vládního konsolidačního balíčku (s účinností od ledna 2024). K růstu kupní síly výdělků naopak přispělo zrušení superhrubé mzdy (od ledna 2021).

a technických činnostech.

v odvětví postaveném především na práci vysoce kvalifikovaných specialistů (což se zde odráží i v průměrné měsíční mzdové úrovni: 63,2 tis. korun). Svižně ale rostly i výdělky v oblastech s nižšími kvalifikačními nároky, tedy v činnostech v oblasti nemovitostí (+10,9 %, při dvouciferném růstu zaměstnanosti), ubytování, stravování a pohostinství (+10,4 %), administrativních a podpůrných činnostech (+10,1 %) a kulturní, zábavní a rekreační činnosti (+9,8 %).

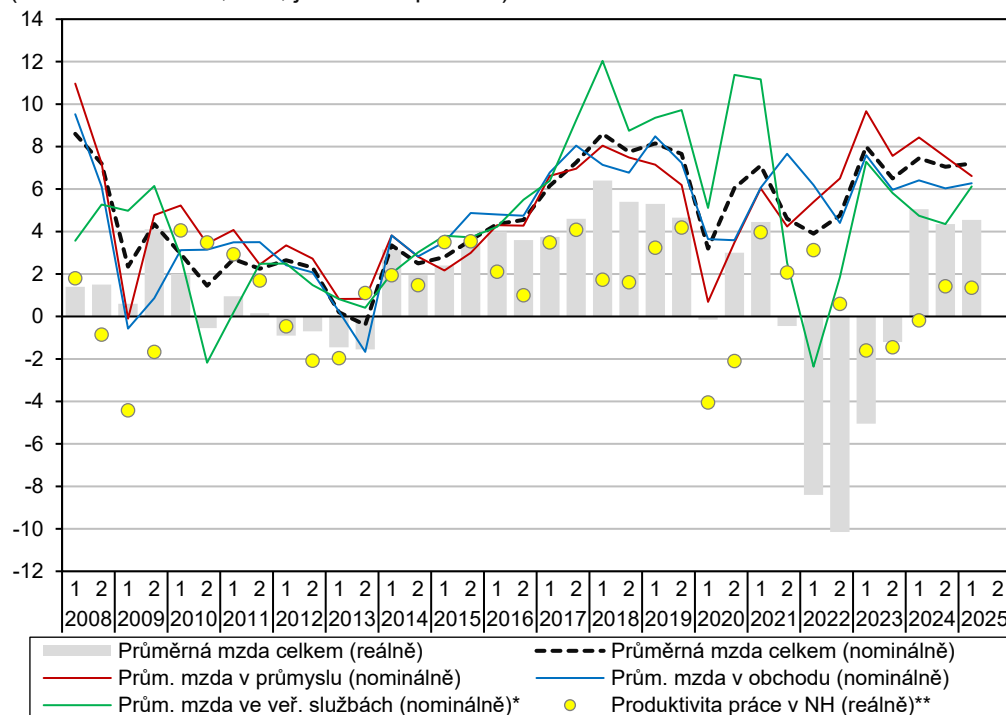
Svižný mzdový růst v dopravě a skladování probíhal při redukci pracovních míst.

Vzhledem k přetrvávajícím problémům v průmyslu rostly trochu překvapivě dynamicky mzdy v souvisejícím odvětví dopravy a skladování (+9,6 %). Podobně jako v průmyslu zde však dále klesal počet zaměstnanců a dosažená mzdová úroveň za celou ekonomiku o desetinu zaostávala. Toto zaostávání je ve stejném rozsahu patrné i v obchodě, kde navíc mzdy ve 2. čtvrtletí rostly relativně slabším tempem. To platí i pro finančnictví (+5,1 %) i oblast ICT (+7,2 %). Úroveň výdělků v těchto odvětvích ovšem převyšuje hladinu v ubytování, stravování a pohostinství téměř trojnásobně. Podprůměrně nadále rostly i mzdy v odvětvích veřejných služeb²⁸ – hlavně ve zdravotní a sociální péči (+5,6 %). Ve veřejné správě, obraně a sociálním zabezpečení byly vyšší o 7,0 % (s vyšší dynamikou soustředěnou v oblasti silových složek – např. armády), shodně jako ve vzdělávání²⁹.

Relativně slabší růst mezd ve finančnictví i ve veřejných službách pokračoval.

Graf č. 15 Průměrná nominální i reálná mzda a produktivita práce

(meziroční změna, v %, jednotlivá pololetí)



*Zahrnuje odvětví s významnou rolí vládního sektoru: Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; Vzdělávání; Zdravotní a sociální péče; Kulturní, zábavní a rekreační činnosti.

**Vyjadřuje HDP (ve stálých cenách) vztažený na 1 pracovníka (ve fyzických osobách).
ČSÚ

Zdroj:

Stavebnictví vykázalo svižný růst mezd druhý rok v řadě, což souviselo s nedostatkem volných pracovníků na trhu.

Z odvětví hmotné výroby rostly mzdy nejvíce ve stavebnictví (+11,0 %), což souviselo s lepšími ekonomickými situacemi tohoto odvětví i přetrvávajícím dlouhodobým problémem s nedostatkem specialistů i méně kvalifikovaných pracovníků na trhu. To částečně platí i pro zemědělství, lesnictví a rybářství, kde mzdový růst ve 2. čtvrtletí vystoupal na 9,3 %, ovšem úroveň výdělků je zde stále nízká (37,7 tis. korun). Ve zpracovatelském průmyslu byl naopak mzdový růst slabší (+7,5 %) a ve většině hlavních oborů docházelo k redukci pracovních míst (celkově o 1,7 %). Vyšší mzdový růst

²⁸ Souhrnné mzdové tempo za tato odvětví bylo nižší než v celé ekonomice již čtvrtý rok v řadě.

²⁹ Úroveň výdělků zde byla při zahrnutí nepedagogických pracovníků skoro o desetinu nižší než v celé ekonomice.



Mzdové tempo v těžbě a dobývání letos i loni zaostávalo a výše výdělků pozvolna padala k průměru celé ekonomiky.	zaznamenala jen výroba motorových vozidel (+10,3 %), kde jde o důsledek zlepšené výroby ve 2. čtvrtletí, silné role odborů a také propuštění agenturních pracovníků vykonávajících zpravidla méně kvalifikované činnosti (často u subdodavatelských firem). Podobnou mzdovou úroveň jako v automobilovém průmyslu měli aktuálně i pracovníci v energetice (necelých 70 tis. korun). Růst výdělků zde byl ale slabší (+6,2 %) i kvůli vyšší ložské základně. Nejméně si polepšili zaměstnanci v útlumovém odvětví těžby a dobývání (+4,8 %), úroveň jejich mezd (51,7 tis. korun) již navíc sestoupila do pásma širšího průměru.
Výdělky v oblasti středních mezd rostly relativně pomaleji než na obou extrémech. Celkové mzdové difference se téměř nezměnily.	Mezi regiony rostly ve 2. čtvrtletí průměrné nominální mzdy meziročně nejvíce v Praze a Moravskoslezském kraji (shodně +8,2 %), nejméně na Ústecku (+5,6 %). Mzdová hladina převyšovala úroveň celé ekonomiky jen v Praze (+26 %) a středních Čechách (+6 %), zaostávala nejvíce v kraji Karlovarském (−15 %), Olomouckém a Pardubickém (shodně o 12 %). Medián mezd činil ve 2. čtvrtletí 41,1 tis. korun a meziročně vzrostl o 7,2 % (u mužů na 44,5 tis., u žen na 37,9 tis.). Desetina zaměstnanců s nejnižšími mzdami pobírala hrubou mzdu pod hranicí 22,3 tis. korun (dolní decil meziročně vzrostl o 8,3 %), desetina s nejvyššími mzdami měla výdělky nad hranicí 80,9 tis. korun (horní decil se zvýšil o 8,0 %). Oblast středních mezd tak vzrostla relativně nejméně, a to i vlivem slabšího tempa ve veřejných službách, průmyslu či obchodu. Celkové mzdové difference se meziročně téměř nezměnily. Mezera v prostředních výdělcích dle pohlaví se meziročně nevýrazně zvýšila o 0,2 p. b., na 14,7 %.